

GEMEENTE

Gilze en Rijen

**Zelf aan de slag!
Lees verder in
deel II van deze
Klimaatgids**

SAMEN BEWUST
WIJ zijn Gilze en Rijen!

GEMEENTE

Gilze en Rijen

Klimaatgids
(deel I)

**Klimaat kansen
voor
Gilze en Rijen**

SAMEN BEWUST
WIJ zijn Gilze en Rijen!

UITNODIGING

“Als het mis gaat met de aarde, kunnen we nergens anders heen”. Een uitspraak van Andre Kuipers, onze ruimtevaarder, die je aan het denken zet. En de veranderingen die nu gaande zijn heeft hij met eigen ogen kunnen zien. Het veranderende klimaat is er daar een van. Teveel water in een keer, periodes van extreme hitte, veranderende natuur, ook dichtbij huis is dat merkbaar. Daarom gaan we in Gilze en Rijen aan de slag met de effecten van klimaatverandering.

Ariane Zwarts, Wethouder

gen aan onze inwoners, dus aan u, om ook in actie te komen. Met deze Klimaatgids nodigen we u uit om zelf aan de slag te gaan met de klimaatveranderingen. Met concrete en makkelijk toepasbare voorbeelden die weinig tot niets kosten en een groot verschil maken. Maar misschien hebt u nog veel meer andere ideeën. Dat horen we graag. Want: Samen Bewust voor een beter klimaat.

Voor u ligt de Klimaatgids voor de gemeente Gilze en Rijen. Deze gids is een onderdeel van onze duurzaamheidsvisie. We koppelen het thema klimaat hiermee aan alle andere doelstellingen die daarin genoemd staan zoals verlaging van CO2 uitstoot, terugdringen van broeikasgasen en aan sturen op duurzame energie en energiebesparing.

Als gemeente willen we aan de slag om wonen en leven in onze gemeente zo prettig en duurzaam mogelijk te maken. Maar dat kunnen we niet alleen. We vra-

AMBITIE

Wijgemeente Gilze en Rijen willen tijdig inspelen op klimaatverandering om elke wijk, buurt en straat aantrekkelijk, leefbaar en klimaatbestendig te maken voor onze inwoners en bezoekers. Wij hebben daarvoor een klimaatkaart gemaakt. Op deze kaart kan iedereen zien waar de gevolgen plaatsvinden zodat we op elke plek de juiste maatregelen nemen. We gaan uit van de kansen die de klimaatverandering ons geeft en koppelen dit aan andere opgaven, zoals: recreatie, ondernemen in het groen of de groene leefomgeving. Met deze Klimaatgids nodigen we iedereen uit om aan de slag te gaan.

HOE WERKT DE KLIMAATKAART?

Bedrijventerrein aan de Europalaan en vliegbasis Gilze en Rijen

Energie

WAT IS ER AAN DE HAND?

We gaan het gebruik van fossiele brandstoffen vaarwel zeggen.

Daarom moeten we meer duurzame bronnen voor energie vinden. Dat doen we door aardgasloos te gaan wonen, energie te halen van de zon, de wind, uit de bodem, water of lucht.

WAT KUNNEN WE BEREIKEN?

Als we energiegebruik gaan verminderen en daarnaast investeren in duurzame energie kunnen we een energieneutrale gemeente zijn in 2050.

“zonnepanelen, windenergie en bodemwarmte dragen bij aan een energieneutrale woonomgeving”

Water

Vliegende Vennen en omgeving

WAT IS ER AAN DE HAND?

Het regent vaker en harder, waardoor de riolering overloopt en dat leidt tot overstroomde straten, pleinen en huizen. Op andere plaatsen wordt het droger omdat het water te snel wegloupt.

WAT KUNNEN WE BEREIKEN?

Als we water kunnen opvangen op ons eigen terrein loopt het de bodem in. Wat er overblijft aan water loopt langzamer de riolering in.

“we moeten overstrooming van onze huizen en straten voorkomen door voldoende waterberging te maken”

Omgeving Zwembad Tropical en basisschool de Vijf Eiken

WAT IS ER AAN DE HAND?

Wij mensen zijn in hoge mate verantwoordelijk voor klimaatverandering, de wegwerpmaatschappij, de aantasting van het landschap en de teruggang van de biodiversiteit. Al deze problemen treffen in hoge mate onze leefomgeving: de natuur. Wij mensen hebben echter ook oplossingen in handen als we ons laten uitdagen en onze maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen.

WAT KUNNEN WE BEREIKEN?

Groene, gevarieerde wijken zijn niet alleen goed voor dieren en planten, maar ook voor de leefbaarheid van de wijken. Het onderhoud doen we samen: met schoffelcontracten worden bewoners beloond voor het onderhoud van een stukje groen. Ook nog gezellig!

“bomen en groen zorgen voor verkoeling van de ruimte en voor opvang van water”

Omgeving stadhuis en winkelcentrum

Hittestress

“door verstening en verdroging van de openbare ruimte en tuinen nemen temperatuurschommelingen in de woonomgeving toe met als gevolg vaker extremere temperaturen”

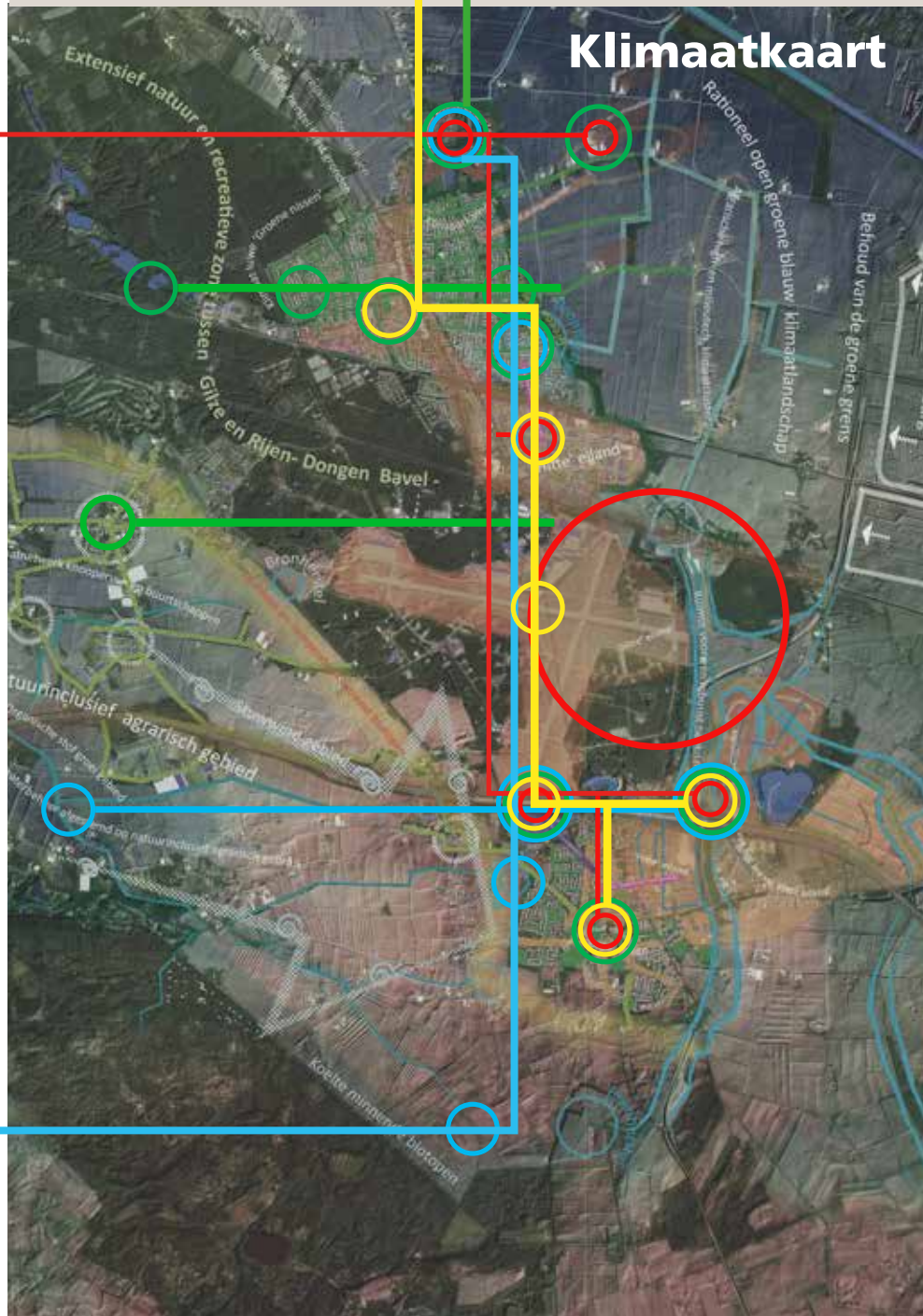
WAT IS ER AAN DE HAND?

Als de aarde opwarmt komen er meer extreem warme dagen. Door verstening van straten, pleinen en uw eigen tuin wordt het heet in de kernen, maar ook in uw achtertuin kan dan een broeierige sfeer ontstaan.

WAT KUNNEN WE BEREIKEN?

Vergroening van uw tuin en de openbare ruimte zorgt voor verkoeling en een leukere sfeer.

In de openbare ruimte kunnen we tegels vervangen door beplanting of open tegels gebruiken. Bomen in de centrumgebieden hebben hetzelfde effect.

WIE KAN U HELPEN?

Er zijn mogelijkheden om een bijdrage te krijgen als u in uw omgeving met klimaatverandering aan de slag gaat. Hieronder staat een aantal voorbeelden.

1. BUURTWATERFONDS PROVINCIE NOORD-BRABANT

Wanneer u met uw buren, vereniging, stichting of als ZZP-er een project wil uitvoeren kunt u een aanvraag doen voor een bijdrage uit het Buurtwaterfonds van de Provincie. <https://www.cultuurfonds.nl/fonds/buurnatuur-en-buurtwaterfonds-noord-brabant>.

2. VERGROENEN SCHOOLPLEINEN

Ook van de Provincie ontvangt u een bijdrage voor het vergroenen van schoolpleinen. <https://www.brabant.nl/actueel/nieuws/2018/januari/brabantse-schoolpleinen-gaan-groen-kleuren.aspx>.

3. INNOVATIEF PROJECTIDEE

Wilt u het groter aanpakken en heeft u als ondernemer of ondernemende inwoner een innovatief idee? Kijk dan eens op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland/ Life <https://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/life>.

4. DUURZAME ENERGIE PLAATSEN?

- Kijk ook op www.rvo.nl voor de actuele subsidies.
- Gemeente Gilze en Rijen biedt sinds 1 januari 2018 een duurzaamheidslening aan waarmee u goedkoop een lening kunt afsluiten voor het aanschaffen van duurzame maatregelen. Kijk op www.gilzerijen.nl/duurzaamheidslening.

5. VERGROENEN VAN UW DAK OF WATERBERGING TOEPASSEN?

De overheid heeft verschillende subsidieregelingen voor klimaatmaatregelen zoals vergroening van het dak en waterberging. Bekijk de website voor meer informatie en toepassingen aan uw eigen huis: www.rvo.nl.

6. WILT U WETEN WAT U KUNT BESPAREN OP UW ENERGIEREKENING?

Doe mee met de actie energie besparen loont. Kijk op onze website of de website van Energie Gilze Rijen. www.energiegilzerijen.nl.

MEER WETEN?

Op de volgende websites staat nog meer informatie over klimaatverandering en wat u zelf kunt doen.

- www.milieucentraal.nl
- www.rvo.nl
- www.klimaatverbond.nl
- www.klimaat-effectatlas.nl

Bron foto titelpagina:

www.betterworldinternational.org/podcasts/

Klimaatgids (deel II)

Zelf aan de slag!

Energie

WAAROM DRAAGT DUURZAME ENERGIE BIJ AAN HET KLIMAAT?

Het klimaat verandert omdat er meer kooldioxide vrijkomt als we fossiele brandstoffen stoken. Door het aanleggen van duurzame energie in de vorm van zonnepanelen, een warmtepomp of pelletkachel verminderen we deze uitstoot. Dit vermindert de gevolgen van het klimaat.

Energie Gilze Rijen: Samen werken aan een duurzame en betaalbare toekomst voor onze kinderen en kleinkinderen!
André Dilweg, voorzitter EGR

WAT DOET ENERGIE GILZE RIJEN AAN KLIMAAT?

Energie Gilze Rijen is een coöperatie voor en door bewoners, ondernemers en instellingen met als doel een klimaat- en energieneutraal Gilze en Rijen. Wat doen wij?

- We geven adviezen over energiebesparing bij woningeigenaren en huurders met de actie energie besparen loont.
- We houden informatiebijeenkomsten.
- Door het isoleren van uw woning en dubbel glas vermindert u het gasverbruik al.
- We ontwikkelen projecten zoals zonnedaken waaraan u kunt meedoen (postcoderoos).
- We werken regionaal, bijvoorbeeld aan de bouw van 4 windmolens naast stortplaats De Spider met coöperatie Spiderwind.
- U kunt uw duurzame energie bij ons kopen.

WAT KUNT U ZELF DOEN?

Door het isoleren van uw woning en dubbel glas vermindert u het gasverbruik al. Daarnaast kunt u zonnepanelen plaatsen, een bodem- of luchtwarmtepomp plaatsen en zuinige apparatuur en verlichting gebruiken. Benieuwd hoe u dit snel en gemakkelijk regelt? Neem dan contact op met Energie Gilze Rijen voor een energiebespaaradvies.

MEER WETEN OVER ONS?

Voor meer informatie over ons en wat we doen bezoekt u onze website: www.energiegilzerijen.nl

Water

Opslag van water is belangrijk wanneer het hevig en veel regent in korte tijd. Waarom? De riolering kan een grote hoeveelheid niet aan en loopt over. Met als gevolg overlopende straten en huizen.

Door zoveel mogelijk het regenwater zelf op te vangen in bijvoorbeeld een regen-ton kunt u deze gevolgen beperken en het water hergebruiken.

Duurzaamheid is het gewenste evenwicht en iedereen helpt mee. Ook onze kinderen en kleinkinderen moeten genieten van deze plek.
Henk de Groot, huurdersraad Leystromen

WAT DOET HET WATERSCHAP BRABANTSE DELTA?

- Samenwerken met gemeenten en grondeigenaren op wateroverlast en droogte;
- Grote inrichtingsprojecten van ecologische verbindingzones en beekherstel.
- Mede stimuleren van klimaatbewustzijn bij mensen.
- De komende jaren willen wij samen met gemeenten en anderen nadrukkelijker gaan kijken naar wat er nodig is om klimaatrobust, energieneutraal en qua grondstoffengebruik volledig duurzaam te worden.

WAT KUNT U ZELF DOEN?

U kunt zelf veel doen om het water geleidelijk weg te laten lopen of te laten opnemen door uw tuin. Een aantal voorbeelden:

- Zet een regenton neer.
- Laat het water in uw tuin wegllopen. Bijvoorbeeld door een vijver die overloopt in een grindbed.
- Plaats onder de stenen voortuin infiltratiekragen die tijdelijk het water vasthouden.

MEER WETEN OVER ONS?

www.brabantsedelta.nl

Groen

Door bomen te planten en op andere manieren uw omgeving groener te maken is uw woonomgeving koeler en neemt het groen meer water op. Daarbij is de omgeving op deze manier een aantrekkelijke omgeving om in te wandelen, picknicken of gewoon heerlijk te genieten.

We trekken daarmee de natuur de kernen in en dat is weer goed voor de leefbaarheid en de biodiversiteit. Meer variatie van planten en dieren zorgt voor meer biodiversiteit.

Wie zich zorgen maakt over de leefwereld van de volgende generatie, denkt groen. **Frans Seelen**, NLGR

WAT DOET DE NATUUR- EN LANDSCHAPSVERENIGING GILZE EN RIJEN (NLGR) AAN KLIMAAT?

- We grijpen elke kans aan om bomen en struiken te planten.
- We pleiten voor het tegengaan van verdroging.
- We bevorderen groeninclusief ontwerpen.
- We beschermen en verbeteren de leefomgeving van flora en fauna.
- We monitoren de invloed van klimaatverandering op flora en fauna.
- Onze groene brigade steekt de handen uit de mouwen.

WAT KUNT U ZELF DOEN?

- Zorg dat uw tuin ook een ideale leefomgeving is voor vogels en insecten.
- Maak uw tuin nooit meer winterklaar en help zo insecten de winter door.
- Ook voor uw tuin is er een geschikte boom.
- Ga verticaal tuinieren tegen gevel en schutting en horizontaal op platte daken.
- Word een pleitbezorger voor grote, beschermende bomen in de woonkernen.
- Neem de overlast van groene hinder zoals vallend blad voor lief.
- Maak samen met de buurt werk van groen in uw omgeving (subsidie mogelijk van het Buurtwaterfonds).
- Gebruik uw invloed als ouder voor groene schoolpleinen (subsidie beschikbaar bij de provincie).

MEER WETEN OF MET ONS MEEDOEN?

www.natuurlijkilzerijen.nl

Hittestress

Doordat veel tuinen zijn voorzien van tegels wordt het warmer in de wijken. Meer groen in de wijk en in uw tuin zorgt voor verkoeling en vermindert de hittestress.

Wat is er mooier dan het versteende Raadhuisplein om te toveren tot een levend(ig) groen klimaatplein! Ik wil ervoor gaan, jij ook!? **Peter von Meijenfeldt**.

WAT DOET DE GEMEENTE AAN KLIMAAT?

- We houden rekening met de gevolgen van klimaat en meten door onder andere stresstesten uit te voeren zodat we zien welke gevolgen we tegen kunnen komen.
- We organiseren bijeenkomsten en maken brochures en flyers om de bewoners uit te nodigen.
- Het merk "Samen Bewust" is beschikbaar is voor iedereen die in Gilze en Rijen een actie doet voor duurzaamheid en klimaat.
- Organiseert met Energie Gilze en Rijen de energiebespaaractie "Energie besparen loont".
- Ondersteunt de plantgoedactie van NLGR.
- Bij herinrichting van straten gaan we met de bewoners samen een nieuw ontwerp maken waarbij we rekening houden met wateropslag, groen, en duurzame energie zoals led-verlichting.
- Wil groen in de gemeente maar wel samen: stimuleert door schoffelcontracten.
- Stimuleert, faciliteert, werkt samen met u en ondersteunt alle goede ideeën!

WAT KUNT U ZELF DOEN?

- Vervang één of meerdere tegels in uw tuin door een plant of gras.
- Plant een geveltuint.
- Leg groen op het dak van uw schuur of woning.
- Doe mee met het groen houden van uw wijk. Ruim met de buren blad en houd daarna een herfstfeest.
- Bedrijven kunnen hun parkeerplaats, erfafscheiding vergroenen en een groen dak maken. Als u dat combineert met zonnepanelen draagt u ook bij aan duurzame energie.

MEER WETEN?

Op onze website staan alle stimuleringsmaatregelen en beleidsstukken. www.gilzerijen.nl/duurzaamheid